

NAROD

Izlazi svake Srijede i Subote.

Pretpлата: za Dubrovnik i cijelu državu:

=== Za jedan mjesec K. 5.— ===

Do kraja ove godine K. 27.—

=== **Pojedini broj 60' para.** ===

Oglasi se računaju: po posebnom cijeniku, a ako se više puta uvrste, po pogodbi. Priposlana, osmrtnice, zahvalnice, objave, i t.d. 3 K po retku; u tekstu K 6.

=== **Plativo i utuživo u Dubrovniku.** ===

:: **List za politiku, privredu i književnost.** ::

Uredništvo i Administracija: Ulica Lučarica 360.

Vlasnik i izdavač: ODBOR „NARODA“.
Odgovorni urednik: GJORGJE VULETIĆ.

Štampa Srpske Dubrovačke Štamparije.

NA DAN SMRTI OCA SRBIJE — VELIKOG KARAGJORGJA.

Od onog kobnog i čemernog dana, kada klonu i pade moć i veličina stare države srpske, na Kosovu, polju jadovitom, i u opće još od onog vremena, kad se bijahu pogasile zvijezde slobode pojedinih balkanskih naroda, da u mračnoj i paklenoj, ropskoj noći, jače i silnije no ikad zasvijetli polumjesec bijesnog Islama; nije bilo obrta tako znatna, silna i veličanstvena, kao što je nastao na osvitku 19. vijeka ustankom topolskog heroja, besmrtnog Kara-Gjorgja i njegovih divnih pregalaca „za krst časni i slobodu zlatnu“. Posljedice su tog ustanka bile neizmjerne za cijeli jugoslavenski narod, kao god i za sve ostale narode balkanskog poluostrva; njim je započela nova epoha u svim poslima nacionalizma kao i političkog i prosvjetnog života u opće. Kako je taj pokret odjeknuo u svijetu, bilo neprijateljskom, ili nama sklonom i čestitom, nek posluže riječi bivšeg ministra u Bosni, Benjamina Kalaja, koji je kazao, da pojava tome *ravna ne može da pokaže istorija svijeta*, kao i postupak predsjednika francuske republike Tijera, koji je g. 1870., iza sedanske pogibe, primjerom Kara-Gjorgjevih vitezova sokolio i krijepio klonuli duh svojih zemljaka, nagovarajući ih, da čitaju i proučavaju, što je imati srpski narod, u očajnim prilikama, ali prožet nesavladljivim duhom slobode, kadar bio da izvoštiti ispolinskom borbom od devet dugih godina sa još onda presilnom turskom carevinom. svemu onom što i sad, u najnovije vrijeme, postigosmo i dočekasmo, i ako uz najgroznije žrtve i nesreće, dao je prvi i glavni osnov najveći naš heroj devetnaestog vijeka, pred čijom slavom mrča i gubi se i ona najvećih naših kosovskih junaka, onako divno opjevanih u narodnim našim pjesmama, a to je bio lav, koji je izišao iz malena grmena, sin prostog seljačkog naroda, djed našeg uzvišenog sadašnjeg kralja i gospodara, Veliki Kara-Gjorgje. Zaluđu bi bio sav onaj sveti žar, koji se nikad nije gasio na oltaru Slobode, ali izbijao samo u iskrama manjih ili većih, slabo organizovanih ustanaka, da se nije našao u najzgodnijem momentu čovjek, koji je znao da prikupi i organizira svu tu neobično veliku životnu snagu, te raspali do najveće žestine sveti organj domoljublja i njim satire i uništi tursku silu i gospodstvo: bez dobra oružja, bez saveznika, sa šakom pregalaca i boraca na smrt ili život — u slobodi. I ako mu „sve prepone na put bjehu... k cilju dospje velikome: diže narod, krsti zemlju, a varvarske lance sruši; iz mrtvih Srba dozva, dunu život srpskoj duši“. (P. P. Njegoš).

Danas se vrše 102. godine, od kad je u selu Radovanju, sreza jaseničkog, okruga smederevskog, mučki bio ubijen, na povratku iz Rusije, ovaj jedinstveni junak, u cijelom svijetu proslavljen mimo sve ostale pokretače ustanaka i vogje narodne. Sad, na ovaj dan tužne istorijske uspomene, umom nam prelazi cio niz ondanjih velikih dogadjaja; pokušaj njegov

još 1809 da oslobodi braću i izvan uskih granica svoje domovine, koji iz početka dobro napredovaše sve do Sjenice i do blizu Sarajeva, a propade jedino usljed katastrofe u Kamenici, na Čegru kod Niša, — pa još veća zamisao, koju je bio zasnovao sa prvacima grčkim, rumunjskim i bugarskim u Hotinu u Besarabiji, kamo se bijaše sklonio iza propasti Srbije g. 1813, da zajednički dignu ustanak na Turke na cijelom Balkanu i oslobode svoje narode mrske i nesnosne obijesti i tiranije divljeg azijskog osvajača, što se sve omete i propade njegovom preranom i tragičnom smrću. Ne možemo na ino, a da ne prokunemo ujedno i gramzljivog i nezahvalnog vojvodu njegova, Miloša Obrenovića, koji je, istina, kao vogja takovskog ustanka, iza neuspjelih pokušaja vojvoda: Arsenija Lome i Hadži-Prodana Grigorijevića, podigao palu i klonulu zemlju, ali je ipak učinio najveći grijeh, dostojan najstrašnije anateme, jer je došao glave prvom i najvećem osnivaocu države srpske, „biću tirana“, velikom „vrhovnom vođu“ — Kara-Gjorgju.

Sjećajući se danas, po zaslugi, čovjeka, koji je doživio sa svojim narodom, baš kao i slavni njegov unuk sa vrlim potomcima divnih boraca prvog ustanka, najviše i najkrvavijeg, na kom su se razapinjali narodi, da utre put ujedinjenju cjelokupnog naroda; mi odajemo dostojno poštovanje i onoj svetoj i uzvišenoj ideji Slobode, koja je stvorivši najintimnije općoj istoriji svjetao i jedinstven primjer, dokle i malen narod može da dopre tim udružnim silama za opću sreću i spasenje, a našem narodu ujedno uplela najdivniji evijet u vijencu silnih i golemih zasluga, koje je od uvijek sticao.

Neka je slava i vječan pomen prvom i neumrlom začetniku velike zgrade naše moćne, ujedinjene, otačbine! Slava Kara-Gjorgju! — a Bog da živi unuka njegova i praunuka i cijelu dinastiju Karagjorgjevića, za sreću, slavu i jačinu naše uzdanice, države Srba, Hrvata i Slovenaca!

P.

Карађорђе.

„Коекуде“, ми смо среће худе:
 Наши тори — душмански обори,
 Наше куле — турске карауле
 Наше љубе — јаничари љубе!
 Кидиџија, Бирчанин Илија,
 Горски вуче, о Вељко Хајдуче,
 Домобране, Курсула Јоване,
 Сви устајте, окове кидајте!
 Црни Ђорђе ко олуја прође
 Кроз нахије. Падају дахије...
 Густа тмица, оркан и бујица
 Видик скрила, Србију прекрила!
 Из ријека крвавога тека:
 Ниче слава, васкрсну држава!...

Дубровник Миђун М. Павићевић

Videant consules....

Sloboda niti se kupuje, niti se dariva, — ona niče iz krvi na razbojištima; ona, dok je nejaka, goji se zamijernim žrtvama. Jedno jedino pleme našega naroda, znalo je da ispuni te uvjete, jedno jedino pleme ima pravo, da ta božica razastere nad njim svoja bijela krila. Srbija, ta čudna majka silnih junaka, da održi i učvrsti svoju slobodu i prokrci put i našoj, izgubila je trećinu svojega pučanstva; bila pretvorena u pustoš i ruševine od njemačkih, mađarskih i bugarskih krvoloka; stradala u divovskim bojovima; počinila djela, koja nemaju premca u povijesti. — Njezina sloboda nije dar saveznika, već krvava tekovina njezinih orlova, plod ljubavi i žrtava njezinih divnih sinova, koji su znali mrijeti kao nadčovječna bića. Slava slobodnoj Srbiji!

Mi Hrvati, mi Slovenci, što smo mi učinili za našu slobodu? — Jako, ma jako malo! — Budimo iskreni! Krv našu lijevali smo junačkim načinom, ali za naše gospodare, koji su nas pak vješali i prežirali, a mi im skute cjelivali do zadnjega zasa! — Mržnja proti Austriji, proti Mađarskoj, proti Njemačkoj plamsala jest u srcu mnoštva naših boljih sinova, ali, na žalost, to ne bijaše osjećaj cijeloga našega naroda, neukog naroda i skrućenog u povijesti kroz toliko vjekova. Ipak ta mržnja urodi neočekivanim plodom, ali to ne bje naša specifična zaslug, već posljedak upropašćene sile naših krvnika. — Mi se nagjosmo slobodni iznenada, kao što se nagje slobodna Dalmacija kad propade Venecija, i ne sluteći da druge grabežljive zvijeri vrebaju na nas, kao na dobri plijen, koji ostade bez obrane. Prenagla promjena, kojoj se ne bijasmo nadaći, i za koju ne bijasmo spravni niti mi inteligencija, a još manje priprosti narod, udari nam u glavu kao prežestoko piće i omami nas. — Kao kad bi se zvjerad iz pustinje, koju okrutni silnik za vas život drži u željeznom izbam, da nad njom vlada bičem i usijanim željezom, najedanput našla u slobodi, tako se dogodi i s nama. Mješte da se svak dade na ozbiljni i požrtvovani rad, da se narod uredi, žrtvujući sebe i svoje osjećaje na uhar slobode sviju, mi, iza obamne prvih dana, počesmo da se koljemo među sobom, režeći jedan na drugoga i raspravljajući o stvarima, o kojima je moglo biti govora tek u poznijim vremenima. Slični Ciganima, koji se posvadiše radi diobe pečenoga zeca, koji još bijaše u gori i živ, tako se i mi počesmo klati ne buduću složni, da li ćemo republiku, ili monarhiju, da li centralizam ili decentralizam, da li ovo ili ono, a smetnusmo s uma, da je u prvom redu bila potrebna sloga, željezna sloga da uspostavimo pravu slobodu, koju još ne imadosmo, i koja nam još ne bijaše priznata od nikoga. I dok se mi tako klasmo, već prvih dana propade Trst, Rijeka, Istra, dobar dio Dalmacije, ovi najljepši djelovi sadanjega kraljestva SHS. Uzalud vapaj i opomene naših boljih sinova; uzalud pohvalno ponašanje umnog i trijeznog pučanstva naše

čarobne Dalmacije, koja nas preklinjaše za ujedinjenjem i milosrđem prama izvaranom i iznemoglom narodu. Tek u decembru, iza mnogo razmirica, uspije svijesnijim i boljim našim narodnim ljudima, da ponude Aleksandru ujedinjenje svih triju plemena, pod žezlom slavnog Karađorđevića.

Uviđajući što nam prijete sa sviju strana, kad bi ostali svaki o sebi; videći što bezdušnici već siju među nezrelim narodom, Aleksandar u neizmjernoj svojoj dobroti i mudrosti, te ljubavi za vaskoliki naš narod, primi bez oklijevanja tu ponudu, i ako je morao biti čvrsto uvjeren, da to ujedinjenje bijaše velika žrtva, koju opet Srbija sebi nameće, može biti gora od svih što do tada bijaše pretrpjela. U svojoj plemenitoj požrtvovanosti, a da nas spasi, Srbija se odreće i svog vlastitog imena, redajući se kao jednakopravna drugarica uz bok Hrvatske i Slovenije. Za ljubav sloge i dobra cijeloga naroda, ona bijaše pravna na sve.

A u toliko što se je kod nas radilo i što se još radi?

Neću da napominjem i otkrivam naše grdne rane i našu sramotu o svemu onome što se je događalo po Hrvatskoj, Bosni i Sloveniji; neću da napominjem razbojničku grabežljivost što počinise bezdušni zlikovci svakojakog imena i položaja, grabeći i uništavajući imanje onog naroda, koji imadaše toliko potrebe od pomoći svakovrsne; neću da predočim jagmu i gadnu utrku što započe za nosna mjesta i zvučne naslove; ni podla rovarenja i proti ujedinjenju i proti svemu što je uzvišeno; primučaću imena jednog Radića u Hrvatskoj, Jeftanovića u Bosni, jednog ministra u Sloveniji, pak čak i kod nas u Dubrovniku ona osumnjičenim sramotnog pljačkanja, za koje se sad samovoljno traži u Beogradu milost mješte sudske presude; — to su sramotne rane, koje valja prikrivati radi časti i samih poštenih ljudi, ali koje valja liječiti ognjem i mačem, jer nekažnjivost okužava i zdrave. Ali što ne možemo a da glasno svom moći svoje ojađene duše ne zahtjevamo jest, da ovakovoj raboti mora napokon da bude kraj, jer nova država ne može da bude plijenom bezobraznih i lukavih razbojnika, već mirni i poštenu dom poštenih građana.

Dakle teror? — Dobro došao i teror, ako je to jedini lijek protiv ovakovih zala. Iznimne okolnosti iziskuju i iznimne mjere. Ukinuće vremenito ovake slobode, koja jako slični na anarhiju, ima da krči put pravoj demokratskoj slobodi budućih pokoljenja.

Kad bi u Rimu senat oglasio konzulima svoj „Videant consules ne republica etc.“, oni bi u slijedećoj noći morali imenovati diktatora, u čije bi ruke prešla cijela vlast države i vladao bi sa neograničenom moći. I naša je država danas u opasnosti, u velikoj opasnosti, a da uzmo-gne da odoli nasrtajima vanjskih i još gorih nutarnjih neprijatelja. I mi imamo potrebu jednog diktatora, a da se država spasi. Nek preuzme sam regenat despotsku upravu, ako je za to sposoban i voljan, te

ПОМОРСКА БАНКА Прима новац на укамаћење. — Даје све врсти зајмова. —
У ГРУЖУ. Купује и продаје валуте и чекове. — Све послове обавља
 уз најповољније увјете. — Особито занимање за увозну
 и извозну трговину. * * * * *

Domaće vijesti.

Iz okolice. Piše nam jedan župnik. U 2. broju Vašeg cijenjenog lista spomenuli ste, da imate ozbiljnih tužaba, da narod pravi poteškoća župnicima, koji po svojim osjećajima i po svojoj dužnosti odlučno postupaju u propagiranju čustava prema narodnoj dinastiji. To je živa istina! Ja ću navesti samo ovo: U mojoj župi zaprijetili su mi životom, ako ikad spomenem ime kraljevo ili princa regenta Aleksandra, kako je to nami župnicima naredio Presvj. Ordinarijat. Nu nije toga isprva bilo. Ja sam naime molio nesmetano za našega Vladara sve dok nije vlada pozvala mladost u vojnu službu, a župnicima bilo naragjeno od Poglavarstva, da proglase dotični poziv s oltara, kako sam to i ja učinio. U zao čas! Nakon nekoliko dana počeli su seljaci iz jednog sela župe rotiti se kao naučeni (?) proti meni, vladi, i ako hoćete dinastiji. Ojunačili su se još više odkad su vidjeli, da se nije ništa dogodilo onima, koji su se oglušili spomenutom pozivu, već ostali kući ismijavajuć i vladu i državu. Je li potreba spomenuti, da više ne molim za Vladara, e se izbjegne nemiru a i možda gorem u crkvi. Akoprem sam to javio Poglavarstvu, — redarstve-

nom odsjeku, već na 12. ov. mj.; do danas o kakvoj istrazi ne znam ništa. Usljed toga pitam, ko je kriv, da neki župnici, ne pokazuju toliko revnosti u propagiranju čustava prema narodnoj dinastiji? kako ste i to predbacili u istom broju. Jesu li krivi župnici, koji su izloženi prijetnjama razuzdanog seljaštva bez ikoje zaštite, ili ko drugi?!

Seoska pošta. Tuže nam se s Kliševa: Ima više od pò godine, da su gornja sela općine Zaton lišena seoske pošte. Poznato nam je vrlo dobro, da je Ravnateljstvo Pošta ukinulo dotičnu poštu, jer ne htjelo povisiti platu seoskom listonoši. I tako pučanstvo od preko hiljade duša sa župničkim i školskim uredima nije sretno, da u XX. vijeku imade poštu. Molimo Ravnateljstvo Pošta neka što prije ukine ovu nepravdu.

Slano. Kod nas aprovizacija skoro od početka ustanovljena raspacava narodu samo brašno, sol i eto dva puta žigice, dočim šećer, petroleum, šterike i t. d. raspacava samo jedan trgovac gosp. Lujo Milić. Naša je želja, da sve što se za narod dijeli (aprovizacije tiče) predade u ruke samo naše aprovizacije i radi toga molimo nadležne, da se za ovo pobrinu i razvide, te da kod prve podjelbe, bude udovoljeno našoj želji.

Dubrovačke vijesti.

Lične vijesti. Državni savjetnik i bivši dugogodišnji ministar, g. Ljuba Jovanović, stigao je jučer u naš grad. On je na putu za svoje rodno mjesto Risan, — koje je ostavio još 1881 god., kao ustanik protiv Austrije u krivošijskoj buni. Veseli nas, što je nakon toliko godina doživio, da vidi oslobogjenu svoju užu domovinu, u kojoj mu želimo najugodnij. boravak.

Prispio je u naš grad gosp. general Boža Srećković, komandant Drinske Divizije, sa gospodom i kćerkom. Dobro nam došao!

Vjenčanje. G. Jovan M. Todorović, rezervni artiljerijski kapetan I. klase, dr-

žavni komesar u Dubrovniku, vjenčaće se sutra, u pravoslavnoj crkvi, u 10 1/2 sati sa Jelicom, ćerkom konjičkog pukovnika Milana Dunjića iz Beograda.

Čestitanja primaće u crkvi. Ovom vrlo spremnom činovniku, koji dostojno zauzimalje povjereno mjesto i kojemu leže na sreću nadasve državni interesi, i naša srdačna čestitanja. Sretno!

Imenovanje. Mjesna je bolesnička blagajna imenovala svojim liječnikom Dr. Marka Bibicu. Satovi za ordinaciju za grad Dubrovnik i Gruž, biće oglašeni u nastajnom broju.

Beogradski maturanti. Kako smo izvješteni, radi bolesti koja se pojavila u nekim mjestima Bosne i Dalmacije, beogradski maturanti neće posjetiti naš grad, kao ni druga mjesta u Dalmaciji i Bosni.

Stigao parobrod. U utorak je stigao parobrod „Salzburg“ iz Tulona, sa 1300 iseljenika iz Amerike, jedno 30 invalida i nekoliko stotina izbjeglica.

Uprav kršćanski. Pišu nam iz Gruža: Nazad nekoliko dana preminu u ovom mjestu od dulje vremena nastanjeni, zidar A. F. Pokojnikova supruga, koja je pravoslavne vjere, htjela je da u sprovod dogje i mp. Otac Domenikanac, koji je pokojnika u bolesti pohagjao, pokrijepio svetotajnama i pripravio ga za drugi svijet. Župnik za to, što je u sprovodu bio još jedan svećenik, učini slijedeći račun nesretnoj udovici: 1) stolarno pravo i pristojbina župnika

40 kr. 2) Pratnja jednog svećenika 20 kr. 3) Vosak u sprovodu 47 kr. 50. (Taj je vosak, župnikova svijeća, koja se ne gori u sprovodu i jedna mala svijeća, koju je nosio drugi svećenik). Tangenta voska Matiči 38 kr. (ovo nije propisano. Komu je pošlo?) Križonoši 20 kr. (a dječak, koji je nosio križ, primio je 5 kr.) ukupno 165 kr. 50, jednako 56 dinara ili 37 franaka. Vidi se da naš Dn. Niko nije zaludu upravitelj Pomorske Banke, kad je ovako dobro izračunao. Ovaj račun bi odnesen u presvj. Biskupa, nu kao da mu i on ne može ništa. Iznašamo pred javnost egoizam našeg uzo-

župnika koji se, u svakoj prigodi, ovako kršćanski podnaša. Znao se je ovako skupo naplatiti, ali ga nije znao pohodit u bolesti. Molimo presvj. Biskupa, kad ga štiti, neka ga premjesti u grad blizu sebe.

Naši parobrodi. Zagrebačke „Novosti“ u br. 194, donose: Pitanje razdiobe tonaže bivše austro-ugarske trgovačke mornarice, riješeno je na slijedeći način: sva tonaža trgovačkih brodova, smatra se ratnim plijenom i pripada Antanti, u koliko nije većina kapitala u rukama saveznih ili asociiliranih država. Prama tome ostaje kraljevstvu SHS. sva dubrovačka plovidba, obalna i oceanaska. Austro-hrvatsko parobr. društvo, Ungaro-Croata, obalna i slobodna plovidba, Ocianija i sva „Dalmatia“ te sva ona malena parobrodarska društva u Dalmaciji. Nama dakle pripada od sveukupne tonaže a. u. 20% i sva obalna plovidba.

Skinuta austrijanština. Napokon skinuli su onu nakazu — orla, kod željeznice u Gružu. Preporučamo, da se i ostali znakovi skinu, — da nas ne sjećaju crne austrijske tiranije.

Raspuštena dječurlija. Mnogi nam se tuže, da su neka djeca postala upravo nesnosna. Zadirivaju prolaznike, bacaju kamenja, a osobito da čine nered na kupanju. Neka djeca — što ni malo ne služi na ugled našega grada — prosijače kod stranaca, pod izlikom, da nemaju ni oca ni matere, da im je otac poginuo i t. d. Stranci, naravno udijele im što milostinje, a oni onda na rakiju u krčme. To smo neki dan na vlastite oči gledali. Preporu-

čujemo policiji, da pripazi na ovu raspuštenu dječurliju.

Izložena slika. U izlogu knjižare J. Tošović na Placi izložena je originalna slika na drvetu, koja predstavlja „Noć na Golgoti“. Djelo je našeg domaćeg umjetnika R. Asića dekorativnog slikara, poznatog po uspješnoj slici sv. Vlaha, koja je u Zagrebu bila izložena i sasvim se pohvalno kritika o njoj izrazila.

Ideja je divno izvedena, predstavljajući, kako u noćno doba spuštaju Isusa s križa i polažu u grob. Kontrast izmegju tame i svijetla; noćno svijetlo mjesečine razsvjetljuje tragični prizor, koji se odigrava na Golgoti. U pozadini vide se zidine Jeruzalima, koji rasvijetljen mjesečnim sjajem plače nad sudbinom Spasitelja, koji trpeć — umre za spas čovječanstva.

Preporučamo sliku ljubiteljima umjetnosti, da ukrase svoj stan. Cijena je umjerena 1000 K.

Skupoće raste s dana na dan. Neki artikli dostigoše već mahnite cijene. Priznajemo, neki artikli moraju biti skupi, jer ih uvažamo, a pitanje valute na žalost još nije urejeno. Ali, ne razumijemo, kako našem vlastitom proizvodu, što ga dava naša bližnja okolica, cijena postaje svakim danom veća. Ako na Gundulićevom trgu zapada danas kilogram graha 3 krune, raznog voća 3 krune, mali kukumari po 1 kr., litra mlijeka 3 kr., — sutra na jedan put poskoči cijena na 50%. Onda nastaju protesti i ogorčenja građanstva. Mi priznajemo, danas je sve skupo, ali mnogi i mnogi upotrebljuju ovo prolazno doba — kao gulikožu narodnu i snijevaju o bogastvu.

Moglo bi se ipak tome doskočiti, a lihvarne i razne trgovce — špekulante ezemplarno kazniti, da bi bilo reda. Živežu na Poljani, neka n. pr. općina odredi razložite cijene, a ne da pojedinci, među cijene, kako je njih volja. Jednom, mora se postaviti red.

Bez pensije. Tuže nam se neke udovice, kćeri našeg naroda, ali po mužju pripadnice drugih država, koje su nastale iz raznih ratova, da su za sve ovo vrijeme iz sloma Austrijske države i potpore. me ostale bez ikakvog zarada i njihove. Na molbe i žalbe odgovorili im vlastita vlasti, da se obrate financijskim vlastima mjesta u kom se nalaze, pošto one ne mogu da im se odazovu radi nesretnosti novčanog saobraćaja i valutnog pitanja. Ne znamo, da li je istina, što još kažu njihove vlasti, da postoji u tom pogledu uzajamnost izmegju njih i naše vlade do kasnjeg obračuna; ali u svakom slučaju naše vlasti ne smiju da se ogluše vapaju nesretnih udovica, no treba da porade, što je moguće, za njih, sad više no ikad, jer je nevolja i suviše velika, a pomoći ni odkud!

Koncerat. Sutra će u 9 sati večera biti u Bondinom pozorištu koncerat G. ce Halke Lowesynske uz sudjelovanje g. Iva Batistića.

Izvoz robe iz Njemačke Austrije. Centralna uprava izdjevstvovala je kod nadležnih faktora u Beču, da Njemačka Austrija dozvoli izvoz one robe, koju su podanici kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca, prije dvadeset drugog marta t. g. u Njemačkoj Austriji kupili i već platili. Ako su platili samo jedan dio, dozvoliće se izvoz samo dotične količine. Dozvole ograničiće se samo za onu robu, za koju kupac može tačno da pokaže, da je prije 22. marta plaćena. Svi zainteresovani neka podnesu molbe, snabdjevene sa svim dokazima centralnoj upravi u Beogradu, koja će ih, po pregledu poslati u Beč, pa se izdaju potrebne dozvole za izvoz.

Šeše (boginje). Na 21. ov. mj. konstatiran je drugi slučaj šešava u ovom gradu na Prijekome. Da se spriječi dalje širenje zaraze, treba da se prijavi vlasti svaki, pa i sumnjivi slučaj bolesti, te da se podvrgnu navrtanju (cijepljenju), sve one osobe, koje borave u blizini okuženih kuća i one osobe, koji posjećuju take kuće u blizini svojijeh.

Svako oboljenje, skopčano sa glavoboljom, bolesti krsta, uda i ognjicom, te osipom po tijelu, ima se odmah prijaviti liječniku, Općini ili Poglavarstvu.

Malo diskorsa. Novitati po gradu i placi: Žute face i crne duše počele akvistavat kolur a popolako i korađ. Mijović otvorio put. 914 lomio je „Dušana“, a danas . . . gja znade. —

Kraljeva festa ispala svud manjifiko, a osobito u Sarajevu. Povorku je dirigo Srećko Perišić, koga svi u gradu poznate. 914 zazvo je Perišić sedutu komunalu (u Sarajevu, jerbo je on tamo abokat i konsiljer od komune!) odhrdo pečurkate, kako valja glavnoj ulici staviti Potijorekovo ime, perke da je Potiorek junak, koga lako ne rodi druga majka — a danas isti Perišić, diriga povorke i to srske!!! —

Po placi viču zastava na apaltu Strinčića. Trčim i ja da vidim. Mislio sam: biće dermaneza, perke je Niko za brjeme gvete, vazda petavo dermanezu — a kad tamo spljetska „Zastava“ u vetrini. Čitamo: „Zločinci u rukavicama“. Poznam Nika, nasmijem sam se, zakanto u sebi onu iz evandjelja: golubice moja, golubice bijela . . . Kad sam upobje paso zastave nije bilo . . . čovjek se predomislio, e per non far brutta figura — digo je. Bili bi počeli vragovi pretresat tuđe mrvice, pa kô zna kako bi bio i on paso — — —

Orlando.

Najnovije vijesti.

Regent Aleksandar prispio jučer po podne u Novisad. Dočekao ga je vojvoda Bojović za štabom, francuski časnici, sokoli, šehoslovačka delegacija te veliki broj građanstva i seljaštva iz okolice. — Jučer na Rijeci megjusavezničko vijeće admirala saslušalo odaslanstvo Jugoslavena i poslije saslušanja bili su svi vrlo zadovoljni. Antantina komisija na Rijeci dovršila svoje izvide, odlučila u korist francuskih četa, jer njihovo ponašanje bilo besprijeckorno.

— Iz Pariza javljaju: antantini državnici zaključili u turskom pitanju da će Tursku državu državopravno posvema raspustiti. — Za vrijeme riječkog pitanja predloženo je od saveznika, da Rijeka i njeno okružje postane autonomna i nezavisna država.

— Iz Beograda javljaju da je nastao konflikt izmegju Vatikanu i naše države što je papa imenovao Asanovića duhovnika djakovačkog sjemeništa bez znanja vlade, djakovačkim biskupom. Ovaj je dapače u Beču bio i posvećen i tek je poslije toga vlada bila obaviještena kratkim dopisom od zagrebačkog nadbiskupa Dra Bauera.

— Kriza je u kabinetu ministarskom ostranjena. Dr. Korošec i Gostinčar povukli su svoj zahtjev za ostup nakon Protićeva pisma Korošecu i prisustovali su na 21 o. mj. sjednici ministarskog savjeta. Dopisnik „Jutarnjeg Lista“ doznaje, da su htjeli istupiti iz kabineta zapravo s razloga, jer ne bi htjeli, da na sebe preuzmu suodgovornost što će neki djelovi Slovenije i Istre, temeljem mirovnog ugovora, potpasti pod Italiju.

— Iz Pariza se doznaje, da je mirovna konferenca konačno odredila granice Njemačke Austrije. Pitanje je čehoslovačko-jugoslavenskog koridora propalo. Tomu se protivile Amerika i Engleska. Maribor će pripasti našoj državi a Celovac njem. Austriji, uz uvjete dvokratnog prebiscita za celovačku kotlinu.

Srpska Centralna Banka za Primorje (dioničko društvo) u Dubrovniku

Uplaćena glavnica **K 5,000.000** obavlja sve bankovne poslove uz najkulantnije uvjete. :::

BANČINA AGENTURA U GRUŽU

obavlja sve komisijone i otpremničke poslove uz najpovoljnije uvjete.

JADRANSKA BANKA

Podružnica: **DUBROVNIK.**Središnjica: **TRST.**

Podružnice: **Beč, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Spljet, Šibenik i Zadar,** Ispostava: **KRANJ.**

Dionička glavnica K 30.000.00
Rezerva „ 8.000.00

Bavi se svim mjenjačkim i bankovnim poslovima. Unajmljuje **SAFE-DEPOSITS.**

LISTAK.

Dubrovniku.

Dubrovniče, nekad slavni grade,
Oj bisere jadranskoga žala,
Njivo nekad l'jepih umjetnosti,
Veleuma bogati izvore.
Nemio je po prirodi zakon
Da sve vehne, štogod nekad cvaše,
Pa i tvoje prejasne zvijezde
Da nestane nekadašnjeg sjaja.
Nepobitna i stara j'istina
Da pod suncem nema krepke stvari;
Što sjajaše, eto sad je tamno,
A što tamno . . . hoće l'ikad sjati? . . .
. . . Nam' ostaje spomen sam prošlosti! . . .
I tvoj porod i sad još se diči
Uspomenom tvoje slave stare,
Uspomenom, vajmeh, golom samo,
Kô što čini nevaljalo djece
Vrijedna oca; što mu malo prudi,
Ak'od sebe nema što da kaže;
A još manje, kad ga grdne mane
Ruž' u mjesto očinskih vrlina!
Zidine se tvoje jošter dižu,
I Lovr'jenac i Minčeta stara,
Ne da brane valjane junake,
Ne da štite učenjake divne
Ni na glasu poštene trgovce,
Niť ozbiljne čestite vladike,
Već da kriju l'jenčine goleme
I oholé brojne nezalce,
C'jelo mnoštvo bezdušnih lihvara
I svu četu sramotnijeh žena,
Da ih žarko ne ugleda sunce,
Da ih bl' jedi ne rasvijetli mjesec
Da svijetu ne postaneš ruglo!
Dubrovniče, naša stara diko,
Na što si nam već odavna spao!
Već te davno ostaviše vile,
Umjetnost se gdje i gdje pokaže,
Kano sv'jetlo kroz oblake guste,
Znanostima nema nigdje traga,
Nestalo je uljudnošć, stare,
A poštenje . . . i to iščezava!
Al' je teže što ti porod gnjili
Ni poroka ne osjeća svojih,
Niti misli na kajanje kakvo!
Može čovjek gdjekad sagr'ješiti,
Jer doduše nepogr'ješiv nije;
Al' mu prosto, ako spoznat znade
Mane svoje te popraviti brižno! . . .
Što t'ostaje, stari Dubrovniče?
Zar ćeš podn'jet, da se zv'jezde tvoje
Sjaj za vazda tužno već pogasi?
Ima l'igdje pod tvom starom krilu
Još pametnih i poštenih ljudi?
Ima li ih u kakvoj zabiti —
Jer se stide današnjega v'jeka —
Ti ih snažno iz mrtvila stresí,
Nek se združe i silama složnim
Neka spase, što se spasit dade!
Ak'ih nema, uspomena tvoja,
Ime tvoje od starina slavno
Nek potakne narod plemeniti,
Kô što skrši dušmanske ti negve,
Da podigne, što dušmanin sruši!
Rasadnike tužnoga podmlatka,
Škole nek nam obnovi propale
U rukama nespretnih vrtlara,
Dok su igdje žive jošter iskre
Starog našeg Dubrovačkog duha,
Eda nov ih snažan dah oživi.
Do plamena iznova ražeže,

Eda blage vile nam se vrata,
Da se novi Gundulići jave,
Boškovići i Baljivi slavni,
Da nam s'ukus iskvaren popravi
Te nam draže „objavljenje“ bude,
Nego grdna „suncokretom dama“. —
Kô što Isus protjera iz hrama
Dob' u ono lihvaré bezbožne,
Nek i nama narod plemeniti
Grad očisti od smrada takoga,
Kužna smrada, kojim zaudara
Odveć teško naokolo svuda,
Nek ujedno najoštrije sudi
Svima onim, sebi te pod plaštem
Domoljublja nakupiše blago,
Blago kletu, nevolji oteto!
Od vajakada poštteni trgovci
Radom svojim zaslužuju hvalu,
Rad je njihov i njima na uhar
I svakome, dok pošteno rade;
Al' je drugo, kad se hudo slože
Da bezdušno b'jedan narod gule;
Trgovina neka je slobodna,
Al' guljenje neka se ne trpi! —
Kad se mudrost u mjesto neznanja
Opet popne na pr'jestolje staro,
Kad pr'jevara ustupi poštenju,
Neće ljudi gramziti, kô sada,
Bjesomučno jedino za zlatom!
Sto će zlato uz neznanje pusto,
Sto će zlato kod čela sramotna? . . .
Da ga žene rasiplju na šake
U raskoši i gadnome bludu,
Glupa da se u njem djeca duše
Te se l'jeno po njem valjaju,
Kano zv'jeri u svojem brlogu
I, dok traje, da ko zv'jeri žive?
Kad poštteni i pametni ljudi
C'jenit budu znanje i poštenje
Mnogo više, neg što sada cjene,
Kad nastojat budnim okom budu
Da im s' obraz neokaljan sv'jetli,
Tada će ti, Dubrovniče mili,
Stara, možda, opet zasjat zv'jezda!

Dubrovnik, 22/5 1919.

Stari Dubrovčanin.

Književnost i umjetnost.

Primili smo za zahvalnošću slijedeću knjigu:

Zabavna biblioteka „Zastave“. Svezak II. Izdaje Oskar Tartaglia.

Guido Tartaglia: Na Raskrsnici. Split. Tisak narodne tiskare. Naklada Oskara Tartaglia, Urednika „Zastave“. Cijena 4 krune.

Izišao je broj 4 Srpske Crkve časopisa za prkveni život koji izlazi u Sarajevu sa slijedećim sadržajem:

M. Miletić: Vidovdan; Č. Mijatović: Poslanica Srpskom Narodu. Naši narodni mučenici. Poginuli i umrli svetnici u Bosni i Hercegovini. Sitni priloz. Naša pisma. Književni pregled. Kronika. Listak.

Reforma smotra za crkveno-politička te staleška pitanja katoličkog nižeg klera i katoličke crkve u kraljevstvu SHS. Svezak I., god. I. Sadržaj: Uredništvo: Na okup. — Rezolucije užeg odbora kat. nižeg klera. — Životopis Pavla Stoosa. — Hrvatsko svećenstvo god. 1848. — Okružnica Alaupović — Bauerova. — Korepondencija. — Zbliženje crkvi: Pisma svećenika — Listak: Novinstvo i časopisi o pokretu kat. nižeg klera. — Vjesnik: Ra-

zno. Književnost: ocjene knjiga o celibatu i protiv celibata.

Rukopisi se šalju na poštu u Sv. Petar Orehovac, pod naslovom: uredništvo Reforme. Predplata i novčani priloz na Hrv. Zemaljsku Banku, uložna knjižica broj 4310 u Zagrebu. Cijena ovom broju 3 kr:

Mali oglasnik

Cijena 30 para svaka riječ. Prva riječ dvostruko. Najmanja pristojbina K 4.— Postupa nema. Obratiti se administraciji lista. **Lučarica 360.**

Gospogja traži mjesto kućanice u boljoj obitelji. Adresa se donajze u administraciji lista. 1—2

Moderni šivaći stroj original „Singer“ skoro nov, prodaje se. Adresa u upravi lista. 1.

Učiteljica daje poduku u francuskom i njemačkom jeziku, kao i u glasoviru. Ista preuzimlje instrukcije za đake i učenice građanske škole u srpsko-hrvatskom jeziku, kao i pripremu za gimnaziju. Adresa u administraciji lista.

Javljam da sam ponovno otvorio prijašnju drvodjelsku radionicu na Prijekom. Izrađujem sve drvodjelske radnje, uz povoljne uvjete. Sa štovanjem

Stojan Čorović.

Čast mi je uljudno saopćiti P. n. Općinstvu, da sam na novo otvorio svoju **Bravarsku radionicu** kod „Forno Rolland“. Za tačnu, brzu, solidnu i jeftinu izradbu svih povjerenih mi posala jamčim. Sa veleštovanjem

Antun Oriental
Gragjevni kovač.

Viši privatni činovnik pretežno mlinške struke, vješt svim trgovačkim poslovima, samostalan, uzoran, srpsko-hrvatski dopisnik, knjigovogja, izvrsna, samostalna i svestrano obražena sila, iz zdravstvenih razloga ovde boraveći, želio bi iz istih razloga u Dubrovniku preuzeti slično mjesto sa samostalnim djelokrugom.

Interesenti neka pošalju svoje ponude na upravu ovoga lista pod br. 100.

PODRUŽNICA

NIKOLE GALEŠIĆ

DUBROVNIK.

Pucićeva ulica.

Centrala: SPLIT.

Domaldova ul. 2.

Prodaja strojenih koža za postolare i sedlare na malo i veliko.

Javljam cij. zanimaoćima, da sam na novo otvorio gornju podružnicu, koja je dobro opskrbljena. Radi mog odsustva uživa moju neograničenu punomoć voditelj iste g. Marjan Hrga.

S poštovanjem
N. G.

БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА

основана 1882 год.

Осигурања против пожара. — Осигурање живота на рокове и на случај смрти, као и узајамна осигурања и осигурања за несретне случајеве.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК:

ДУШАН Н. БАБИЋ
Дубровник

Улица Зељарица бр. 381.

БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА

основана 1882 год.

Осигурања против пожара. — Осигурање живота на рокове и на случај смрти, као и узајамна осигурања и осигурања за несретне случајеве.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК:

ДУШАН Н. БАБИЋ
Дубровник

Улица Зељарица бр. 381.

Браћа Стипковић

(брзојевни: СТИПКОВИЋ ДУБРОВНИК)

ДУБРОВНИК ЧИНГРИЈИНА УЛИЦА БРОЈ 499.

Особито подесна станица за примање, ускладиштење, оцарињивање и манипулацију; једини двапутседмични трговачки саобраћај међу:

Београдом-Гружом (Дубровник)-Бари-Напуљ-Марсиља-Париз.

Складиште: рижа и кафе, и т. д. — Малиновац (Химбер) I. врсти и других ликера; бурета од 25 кг. до 6 квинтала.

Цијене умјерене, опрема брза, тачна и солидна

Prometno Industrijsko i Trgovačko Društvo s o. j. u Dubrovniku

prodava na veliko kolonijalne robe i boje, uz najpovoljnije cijene.

::: Brzjavna adresa: PROMETNO DRUŠTVO — DUBROVNIK. :::